

Početna Stranica > ... > Obiteljskopравни Predmeti I Nasljeđivanje > Nasljeđivanje > Nasljeđivanje > Spain

Nasljeđivanje

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Španjolska

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s [Vijećem javnih bilježnika Europske unije \(CNUE\)](#).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Španjolska ima sedam različitih pravnih sustava koji se odnose na pravo nasljeđivanja.

Autonomne zajednice Aragon, Katalonija, Balearski otoci, Navara, Euzkadi i Galicija imaju svoje zakonodavstvo o nasljeđivanju. U drugim dijelovima Španjolske primjenjuju se pravila utvrđena u Građanskom zakoniku.

Zadnje boravište umrlog određuje koje se pravo nasljeđivanja primjenjuje. Za španjolske državljane primjenjuje se kriterij regionalnog državljanstva u skladu s pravilima o državljanstvu utvrđenima u Građanskom zakoniku.

U skladu s općim građanskim pravom oporuka je isprava o nasljeđivanju jer se u pravilu ugovori o nasljeđivanju ili zajedničke oporuke ne prihvaćaju. Oporuka može biti:

- otvorene prirode, tj. sastavljena u prisutnosti javnog bilježnika koji je sastavlja i ulaže u svoju javnobilježničku evidenciju. To je uobičajeni način sastavljanja oporuke,
- zatvorene prirode, tj. sastavljena u prisutnosti javnog bilježnika, ali on nije upoznat s njezinim sadržajem. Taj se oblik više ne upotrebljava,
- vlastoručna, tj. pisana rukom, uz datum sastavljanja i potpis oporučitelja. Taj oblik nije učestao.

Španjolsko opće građansko pravo dostupno je na [internetskim stranicama](#) Državnog službenog lista (*Boletín Oficial del Estado*). Prijevod na engleski jezik dostupan je [ovdje](#).

Lokalno ili posebno pravo sadržava vlastita pravila u pogledu oporuka za pojedinačne mjesne jurisdikcije u kojima se primjenjuju te svako od njih priznaje različite i posebne vrste oporuka. U skladu s nekima od njih prihvaćaju se zajedničke oporuke i ugovori o nasljeđivanju.

Tekst svake pojedinačne uredbe u okviru lokalnog ili posebnog prava dostupan je na [ovoj poveznici](#).

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Oporuke sastavljene u prisutnosti javnog bilježnika taj javni bilježnik mora upisati u Opći registar oporuka (*Registro General de Actos de Última Voluntad*) koji vodi Ministarstvo pravosuđa. Ako postoji oporuka, u tom će registru biti naveden datum najnovije oporuke, svih prethodnih oporuka i službena evidencija javnih bilježnika u koju je navedena oporuka bila uvrštena. Profesionalna udruženja javnih bilježnika (*Colegios Notariales*) mogu dostaviti ažurirane informacije o uredu javnog bilježnika ili arhivu u kojemu se oporuka nalazi ako javni bilježnik koji ju je ovjerio više nije aktivan ([poveznica na Opće vijeće javnih bilježnika](#)).

Taj registar nije javno dostupan. Mogu mu pristupiti samo osobe koje dokažu da imaju legitiman interes za

nasljeđivanje nakon smrti oporučitelja. Za života oporučitelja može mu pristupiti oporučitelj ili njegov posebni zastupnik, a može mu se pristupiti i na temelju sudskog naloga u slučaju nesposobnosti.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

U okviru španjolskog općeg prava dio ostavine ili, točnije, imovine koja je u nju uključena, zadržava se za određene srodnike u obliku nužnog dijela nakon uključivanja vrijednosti dobrovoljnog raspolaganja oporučitelja, uključujući *inter vivos*, te nakon odbijanja bilo kakvih dugova. U skladu s Građanskim zakonikom „nužni dio onaj je dio ostavine koji oporučitelj ne može raspodijeliti jer je taj dio zakonom predviđen za određene nasljednike koji se nazivaju „zakonskim nasljednicima“.

Zakonski su nasljednici sljedeći:

- djeca i potomci u odnosu na svoje roditelje i pretke
- ako njih nema, roditelji i preci u odnosu na svoju djecu i potomke
- udovica ili udovac na način propisan zakonom.

Nužni dio koji pripada djeci i potomcima sastoji se od dvije trećine ostavine njihovih roditelja. Međutim, oni mogu podijeliti jednu od dviju trećina nužnog dijela kako bi povećali nasljedstvo svoje djece ili potomaka. Preostala trećina može se slobodno podijeliti. Podrazumijeva prijenos prava na cijelu ostavinu jer je, uz nekoliko iznimaka, riječ općenito o *pars bonorum*.

Nužni dio predaka sastoji se od polovine ostavine, osim ako i bračni drug ima udio, a u tom se slučaju nužni dio sastoji od jedne trećine.

Nužni dio dodijeljen bračnim drugovima koji nisu zakonski razvedeni sastoji se od prava plodouživanja dviju trećina imovine uključene u ostavinu ako nema predaka i potomaka. Međutim, ako postoje potomci, sastoji se od prava plodouživanja jedne od dviju trećina koje pripadaju potomcima. Ako postoje samo preci, sastoji se od prava plodouživanja polovine, koju nasljednici mogu namiriti u gotovini.

Odgovarajuće građanskopravno zakonodavstvo sadržava posebne odredbe o tome tko ima zakonsko pravo nasljeđivanja, i svi se ti zakonodavni korpusi moraju primjenjivati kako bi se utvrdile činjenice u svakom pojedinačnom predmetu koji se vodi na svakom od tih područja.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Potrebno je ponovno napomenuti da Španjolska ima sedam pravnih sustava za pitanja nasljeđivanja. U općem građanskom pravu, ako nema nasljednika uključenih u oporuku, zakonom se ostavina raspoređuje prema sljedećem redoslijedu prvenstva: 1. potomci; 2. preci (u oba slučaja bračni drug ima pravo plodouživanja jedne trećine odnosno jedne polovine ostavine); 3. bračni drug koji se nije zakonski razveo od oporučitelja; 4. srodnici četvrtog stupnja (bratći i sestrične); 5. država.

Građansko pravo Aragona, Katalonije, Balearskih otoka, Navare, Euzkadija i Galicije sadržava specifične odredbe o tom pitanju. Osim mogućnosti nasljeđivanja koju imaju srodnici, u lokalnim pravima priznata je mogućnost autonomne zajednice u kojoj se nalazi oporučiteljevo mjesto boravišta, pa čak i posebne institucije, da nasljeđuje na svojem području u obliku i pod uvjetima utvrđenima u pravilima kojima su uređena ta pitanja.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

U izostanku raspolaganja imovinom zbog smrti, javni bilježnici ovlašteni su utvrđivati koje stranke imaju pravo na zakonito nasljeđivanje ostavine (proglašenje nasljednika).

Ako bilo koja od predmetnih stranaka ospori status nasljednika, imovinu koja čini nasljedstvo ili raspodjelu nasljedstva, spor će riješiti sud u odgovarajućem pravnom postupku.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Opće je pravilo da se izjava o prihvatu nasljedstva ili odricanju od nasljedstva daje u prisutnosti javnog bilježnika. Iako se izričito prihvaćanje može iznijeti i u privatnoj ispravi, ako je uključena dodjela imovine, ili za potrebe evidencije, ona mora biti u obliku javnobilježničke isprave. Time se ne dovodi u pitanje moguća intervencija španjolskog konzula ili diplomatskog službenika ovlaštenog za obavljanje dužnosti javnog bilježnika.

Prihvaćanje može biti i prešutno (izjavljeno putem instrumenata koji nužno pokazuju da postoji volja za prihvaćanjem ili koji mogu izvršiti samo osobe sa statusom nasljednika).

Svaka osoba koja može utvrditi da na nju utječe činjenica hoće li nasljednik prihvatiti nasljedstvo ili ga se odreći može od javnog bilježnika zatražiti da obavijesti nasljednika o tome da ima 30 kalendarskih dana da prihvati nasljedstvo ili da ga se odrekne.

Ako se nasljednik odrekne nasljedstva na štetu svojih vjerovnika, vjerovnici mogu od suca zatražiti da im odobri prihvaćanje tog nasljedstva u ime nasljednika kako bi namirili dugovani iznos.

Nije dopušteno djelomično ili uvjetovano prihvaćanje. Međutim, nasljednik može prihvatiti nasljedstvo, ali ne i legat ili obrnuto.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

Isto tijelo kao i za nasljedstvo, kako je opisano u prethodnom odjeljku.

Međutim, postoji iznimka od zabrane djelomičnog prihvaćanja, a to je ako postoje različiti legati za koje nema potrebe za plaćanjem naknade da bi ih se primilo (ili ako svi legati zahtijevaju takvu naknadu), kad ih legatar može prihvatiti na pojedinačnoj osnovi. Legataru nije dopušteno odreći se dugova, a prihvatiti imovinu.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Nije moguće odreći se samog nužnog dijela ili prihvatiti ga, nego se on prima dodjelom nasljedstva, osim u slučaju pravnog postupka kojim se utvrđuje plaćanje iznosa ili predaja imovine koji se izuzimaju iz ostavine.

Građanskim zakonikom dopušteno je legataru da se odrekne nasljedstva i prihvati poboljšano nasljedstvo (jednu od dviju trećina nužnog dijela potomaka).

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)

Ako postoji oporuka i oporučitelj je u njoj imenovao izvršitelja, potonji će biti ovlašten za isplatu iznosa za troškove pogreba i sve legate, održavanje imovine u dobrom stanju, obranu valjanosti oporuke i osiguravanje njezina izvršenja.

Ako je imenovan revizor ostavine (*contador-partidor*), on je odgovoran za raspodjelu nasljedstva. Revizora ostavine može imenovati oporučitelj, nasljednici zajedničkim dogovorom, tajnik suda (*letrado de la Administración de Justicia*) ili javni bilježnik na zahtjev nasljednika i legatara koji čine 50 % imovine iz ostavine.

U izostanku revizora ostavine ili ako je raspodjelu izvršio sam oporučitelj, nasljednici mogu raspodijeliti ostavinu među sobom kako im najbolje odgovara.

U praksi se u oba slučaja raspodjela nasljedstva i dodjela imovine izvršavaju u prisutnosti javnog bilježnika kako bi ih se moglo evidentirati te upisati prava u registar.

Ako nije imenovan revizor ostavine, a to zatraži nasljednik, raspodjelu može izvršiti i sud. Sudovi imenuju stručnjaka za vrednovanje imovine i revizora ostavine za raspodjelu nasljedstva. Isto tako, ako se to zatraži, unaprijed se može dogovoriti i imenovanje upravitelja i popisivanje imovine na sudu. Raspodjela koju izvrši

revizor ostavine (uz izmjene koje može unijeti sud ako se nasljednik usprotivi toj raspodjeli) unosi se u javnobilježničku evidenciju.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Osobe koje imaju pravo na nasljedstvo ili legat na temelju zakona ili raspolaganja imovinom nakon smrti (*mortis causa*) postaju nasljednici ili legatari po prihvaćanju nasljedstva ili legata (vidjeti odjeljak 5.2.). Učinci prihvaćanja primjenjuju se retroaktivno od datuma smrti oporučitelja.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

U slučaju neposrednog prihvaćanja ili prihvaćanja bez popisa imovine, zakonski nasljednik preuzima sve obveze iz nasljedstva čije bi plaćanje moglo uključivati ne samo naslijeđenu imovinu nego i vlastitu imovinu nasljednika.

Ako se nasljedstvo prihvati na temelju popisa imovine, zakonski nasljednik mora platiti dugove i ostale obveze iz nasljedstva samo do ukupne vrijednosti imovine iz ostavine.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Status nasljednika ili legatara ne podrazumijeva uvijek upis prava na određenu nekretninu u Registar imovine (*Registro de la Propiedad*) jer se tim statusom ne prenosi stvarno pravo na određenu imovinu. U najboljem slučaju može se izvršiti privremeni upis. Nasljednici imaju razmjerno pravo na cijelu ostavinu. Legatari imaju osobno pravo zatražiti da im nasljednici prenesu svu imovinu koja im je dodijeljena nasljedstvom. Za stvarni prijenos prava potrebno je prihvaćanje nasljedstva ili legata i dodjela određene imovine. Samo je u određenim slučajevima (npr. kad postoji samo jedan nasljednik, samo jedna stavka imovine, ili je legatar ovlašten biti jedini vlasnik) moguće odreći se raspodjele i dodjele ostavine.

Kako bi se nekretnina upisala u registar potrebna je ili javna isprava ili prihvaćanje nasljedstva i dodjele imovine (sastavljeno u prisutnosti javnog bilježnika) ili sudska odluka. Ta isprava mora uključivati ispravu o nasljeđivanju (oporuku, proglašenje nasljednika, sporazum ako je dopušten), potpuni smrtni list i potvrdu iz Općeg registra oporuka ili joj se oni moraju priložiti kao dodatna dokumentacija. Obvezno je i plaćanje poreza za prijenos imovine nasljeđivanjem.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Imenovanje upravitelja (*administrador*) nije obvezno u okviru španjolskog prava. Međutim, o tom se imenovanju u određenim okolnostima može dogovoriti tijekom postupka raspodjele nasljedstva.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Ako je u oporuci naveden izvršitelj (*albacea*) (u okviru običajnog prava), on upravlja ostavinom (vidjeti odjeljak 6.).

Oporučitelj može u oporuci imenovati i revizora ostavine koji procjenjuje imovinu i dijeli je.

U načelu je moguće imenovati tri osobe – izvršitelja, revizora ostavine i upravitelja, koji svi imaju ovlasti upravljanja koje mogu izmijeniti oporučitelj ili sudac i, u nekim slučajevima, sami nasljednici.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Glavne su zadaće upravitelja ostavine sljedeće:

- zastupanje ostavine
- periodično dostavljanje izvješća

- očuvanje imovine u ostavini u dobrom stanju i svi drugi oblici upravnih radnji koje se mogu smatrati nužnima.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Proglašenje zakonskih nasljednika javnobilježnička je isprava kojom se dokazuje status zakonskih nasljednika i njihov odgovarajući udio.

Javnom ispravom o prihvaćanju i dijeljenju (kao i prijenosu legata, prema potrebi) sastavljenom u prisutnosti javnog bilježnika i uz dogovor predmetnih stranaka dodjeljuje se vlasništvo nad određenom imovinom iz ostavine.

Ako je nasljedstvo predmet sudskog postupka, donesena odluka o podjeli (i rješavanju, ako je relevantno, svih sporova) smatrat će se dostatnom ispravom i mora se formalizirati u prisutnosti javnog bilježnika kako je predviđeno zakonodavstvom.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

■ Posljednji put ažurirano: 26/12/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.